

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
DÁMASA RUIZ-JARABA COLOMERA
přednesené dne 11. března 2004¹

1. Chantal Hectors, kandidátka na místo dočasného zaměstnance pro nizozemský jazyk při parlamentní skupině Evropské lidové strany a Evropských demokratů (dále jen skupina „PPE-DE“) podala opravný prostředek proti rozsudku, který vydal pátý senát Soudu prvního stupně Evropských společenství dne 23. ledna 2003².

2. Tento opravný prostředek dává Soudnímu dvoru příležitost upřesnit význam diskreční pravomoci, kterou požívají administrativní orgány Evropské unie v oblasti přijímání dočasných zaměstnanců.

I – Právní rámec

A – Služební řád úředníků Evropských společenství

3. Článek 25 odst. 2 služebního řádu úředníků Evropských společenství³ (dále jen

„služební řád“) stanoví, že každé rozhodnutí týkající se určité osoby přijaté na základě tohoto služebního řádu se neprodleně písemně sdělí dotyčnému úředníkovi a že rozhodnutí týkající se stížnosti na úředníka uvede důvody, na kterých je založeno.

B – Pracovní řád ostatních zaměstnanců

4. Podle čl. 2 písm. c) pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropských společenství⁴ (dále jen „pracovní řád“) se za dočasné zaměstnance považují zaměstnanci přijatí za účelem výkonu funkcí pro politickou skupinu Evropského parlamentu. Co se týče pravidel, která upravují jejich práva a povinnosti, článek 11 odkazuje na článek 11 až 26 služebního řádu.

1 – Původní jazyk: španělština.

2 – Rozsudek Hectors v. Parlament (T-181/01, Recueil FP, s. I-A-19 a II-103).

3 – Nařízení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ze dne 29. února 1968, kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropských společenství a zvláštní předpisy, které se dočasně uplatňují na úředníky Komise (Úř. věst. L 56, s. 1). Toto nařízení, které změnilo nařízení Rady č. 31 (EHS) a č. 11 (ESUO) ze dne 18. prosince 1961 (Úř. věst. 1962, 45, s. 1385), bylo samo mnohokrát změněno.

4 – Publikáční údaje tohoto pracovního řádu jsou stejné jako u služebního řádu.

C – Pravidla Evropského parlamentu ze dne 15. března 1989

5. Článek 8 vnitřních pravidel předsednictva Parlamentu týkající se přijímání úředníků a ostatních zaměstnanců⁵ (dále jen „vnitřní pravidla“) stanoví, že dočasní zaměstnanci zaměstnaní u politické skupiny jsou přijímáni na základě návrhů ad hoc výboru jmenovaného orgánem oprávněným k uzavírání pracovních smluv (dále jen „orgán uzavírající smlouvu“), jehož jeden člen je jmenován výborem zaměstnanců.

6. Článek 9 stanoví, že oznámení o volném místě musí být zveřejněno a stanovit hlavní rysy řízení. Dále upřesňuje, že po seznámení se s osobními spisy kandidátů a na základě kritérií stanovených politickou skupinou, která má zájem vymezit volné pracovní místo, ad hoc výbor vypracuje seznam kandidátů, kteří splňují podmínky a předá ho orgánu uzavírajícímu smlouvu.

D – Pravidla postupů pro přijímání zaměstnanců PPE-DE

7. Parlamentní skupina PPE-DE stanovila svá vlastní pravidla pro přijímání zaměst-

nanců. Podle pátého bodu pravidel se řízení koná před výběrovou komisí, která musí sestavit písemné a ústní testy, práh úspěšnosti, počet kandidátů, kteří budou umístěni na seznam vhodných kandidátů, jakož i délku trvání platnosti tohoto seznamu.

8. V souladu se šestým bodem pravidel výběrová komise odevzdá předsednictvu skupiny seznam kandidátů, kteří uspěli ve výběrovém řízení, jakož i bodové ohodnocení, kterého dosáhli. Pokud se má obsadit jen jediné místo, předsednictvo vybere jednoho z prvních tří kandidátů na seznamu.

II – Skutečnosti předcházející oprávněnému prostředku

A – Skutkový stav

9. Zde jsou skutkové okolnosti relevantní pro opravný prostředek, které Soud prvního stupně uvedl v bodech 5 až 21 napadeného rozsudku:

— Skupina PPE-DE zveřejnila oznámení o volném místě na místo správce nizozemského jazyka, tedy volného pracovního místa v režimu dočasných

⁵ – Vnitřní pravidla týkající se přijímání úředníků a ostatních zaměstnanců a změny kategorie a rámce, který jí odpovídá (konsolidovaný text po změnách, které vstoupily v platnost v roce 1989, 1992, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998 a 2001).

- zaměstnanců. Výkon funkcí zahrnoval úkoly koncepce a vzdělání v souvislosti s činností skupiny.
- Kromě jiných požadovaných kvalifikací a znalostí oznámení vyžadovalo, aby žadatel: 1) měl dokončené vysokoškolské vzdělání ukončené diplomem anebo pracovní zkušenost zaručující rovnocennou úroveň; 2) měl velmi dobrou znalost institucionální struktury Evropské unie a jejích činností; 3) byl schopný vykonávat na základě obecných směrnic koncepční, analytickou a syntetickou práci; 4) měl základní znalosti o programových záměrech a činnostech skupiny PPE-DE a politiky Společenství, přičemž znalosti týkající se zemědělské politiky Evropské unie nebo pracovní zkušenost v tomto odvětví budou výhodou; 5) měl důkladnou znalost nizozemského jazyka a dobrou znalost německého a francouzského nebo anglického jazyka, přičemž znalost dalších jazyků Společenství bude taktéž vzata v úvahu.
 - Chantal Hectors podala svou žádost dne 21. června 2000. Účastnila se písemných a ústních výběrových zkoušek, které se konaly 9. a 19. října stejného roku.
 - Na základě těchto zkoušek ad hoc výbor sestavil seznam vhodných kandidátů, na kterém byla na prvním místě C. Hectors (83,50 bodů), dále pí L. (73,50 bodů) a p. B. (65,25 bodů).
 - Vybraní kandidáti byli předvoláni na individuální pohovor se čtyřmi členy nizozemské delegace parlamentní skupiny. Tyto pohovory se konaly 7. listopadu.
 - Poté, co byla C. Hectors na konci listopadu informována, že je uvedena na seznamu vhodných kandidátů, už neobdržela žádné zprávy o pozdějším průběhu řízení, a tak dne 16. ledna 2001 požádala o informace.
 - Předseda výboru jí odpověděl dopisem ze dne 31. ledna, že byla přijata žádost p. B. Ve svém dopise vysvětlil, že:

„Z písemných a ústních zkoušek konaných ve dnech 9. a 19. října jste získala 83,5 bodů (ze 100 bodů). Tudíž jste na prvním místě seznamu [vhodných kandidátů].

Výběrová komise předala předsednictvu skupiny jména tří nejlépe umístěných kandidátů: předsednictvo rozhodlo způsobem popsáním níže.

a je v pravomoci orgánu oprávněného ke jmenování, aby vybral z tohoto seznamu toho nebo ty kandidáty, které jmenuje na volná místa. Není tedy povinná dodržet pořadí seznamu vhodných kandidátů.

Pro pořádek cituji následující ustanovení:

„Za těchto podmínek určitě dobře chápete, že Vaše stížnost není na místě, a tudíž se zamítá.“

V souladu s ustanoveními článku 9 [vnitřních pravidel Parlamentu] je orgánu skupiny Evropské lidové strany a Evropských demokratů oprávněnému k uzavírání pracovních smluv ponecháno jakékoli rozhodnutí.“

B – Požadavky a argumenty uvedené v prvním stupni

- Dne 11. dubna C. Hectors podala stížnost proti jmenování p. B. a odmítnutí její žádosti. Její stížnost byla zamítnuta předsedou skupiny PPE-DE dopisem ze dne 28. května 2001, ve kterém zejména upřesnil, že:

10. Dne 6. srpna 2001 C. Hectors podala žalobu k Soudu prvního stupně, ve které požadovala, aby byla Evropskému parlamentu uložena náhrada nákladů řízení, bylo odvoláno jmenování p. B., zrušeno rozhodnutí, kterým byla zamítnuta její vlastní žádost, a rozhodnutí ze dne 28. května 2001, a aby jí byla přiznána symbolická náhrada ve výši jednoho eura za utrpenou škodu.

„[...] článek 30 služebního řádu⁶ stanoví, že orgán oprávněný ke jmenování jmenuje pro každé výběrové řízení výběrovou komisi. Výběrová komise vypracuje seznam vhodných kandidátů

11. Na podporu těchto požadavků uvedla dva formální a tři hmotněprávní argumenty. První jsou odvozeny z nedostatku odůvodnění sporných aktů a nesprávného průběhu výběrového řízení; nesprávnost vychází ze skutečnosti, že kandidáti byli podrobeni individuálním pohovorům, které nebyly sta-

6 — Měl odkázat na články 8 a 9 vnitřních pravidel nebo na pátý a šestý „bod pravidel“ parlamentní skupiny.

noveny v pravidlech přijímání. Hmotně-právní argumenty, které lze pro účely opravného prostředku zohlednit, jsou jen dva, a to žalobní důvod odvozený z porušení článku 12 pracovního řádu „porušení služebního zájmu“ a žalobní důvod vycházející z porušení zásady rovného zacházení s muži a ženami.

12. Parlament navrhoval zamítnutí žaloby, a tak to učinil Soud.

2. K porušení článků 29 a 30 služebního řádu, pravidel použitelných na oznámení o výběrovém řízení a judikatury vlastních aktů (body 93 až 108)

14. Soud měl za to, že pravidla, která upravují přijímání úředníků, se nepoužijí na přijímání dočasných zaměstnanců, které je upraveno pravidly pracovního řádu a, v případě tohoto sporu, vnitřními pravidly. Orgán uzavírající smlouvu požívá širokou pravomoc uvážení při organizaci zkoušek, a tudíž je mu dovoleno podrobit kandidáty individuálním pohovorům, které nebyly naplánovány.

C – Odůvodnění napadeného rozsudku

1. K nedostatku odůvodnění (body 35 až 46)

13. Soud připomenul právo výběru, kterého požívá předseda politické skupiny Evropského parlamentu při přijímání dočasných zaměstnanců, a měl tak za to, že důvody týkající se nezohlednění zákonných podmínek pro řádné výběrové řízení jsou dostatečné a že odpovědi poskytnuté C. Hectors v dopisech ze dne 31. ledna a ze dne 28. května 2001 dostatečně splňují požadavek odůvodnění.

3. K porušení článku 12 pracovního řádu (body 65 až 78)

15. Soud rozhodl, že tím, že si administrativa vybrala p. B., nezneužila svou rozhodovací pravomoc, protože životopis tohoto kandidáta ukázal, že disponuje zkušenostmi požadovanými v oznámení o volném místě v oblasti společné zemědělské politiky, a že tyto zkušenosti byly větší než ty, které doložila žalobkyně.

4. K porušení zásady rovného zacházení (body 117 až 128)

parlamentní skupiny. Orgán uzavírající smlouvu neuznal pravidla, která sám sobě dal, čímž porušil zásadu legality, právní jistoty a proporcionality.

16. Soud prvního stupně měl za to, že z těhotenství C. Hectors, která byla v okamžiku zkoušek v šestém měsíci, přičemž o něm zkoušející členové nizozemské delegace věděli, nelze usoudit, že byla obětí diskriminace. Evropský parlament tak není povinen prokazovat, že zohlednil zásadu rovného zacházení. Ať je tomu jakkoli, výběrem p. B. se orgán příslušný rozhodovat o výběrovém řízení nedopustil zjevného omylu v posouzení, ani v oblasti zaměstnání neporušil zákaz rozdílného neodůvodněného zacházení na základě pohlaví.

19. Druhý důvod vyplývá z porušení povinnosti uvést odůvodnění, kterým se Soud prvního stupně provinil, když připustil, že sporné akty by mohly být založeny na pouhém odkazu na použitelná formální pravidla. Podle C. Hectors od okamžiku, kdy se orgán uzavírající smlouvu rozhodl odchýlit se od pořadí navrženého výběrovou komisí, byl povinen uvést specifické důvody. Mímoto vzájemná důvěra, která musí být mezi dočasným zaměstnancem a členy národní politické skupiny, která ho zaměstnává, nesouvisí s povinností odůvodnit rozhodnutí, protože jinak by řízení, které zajišťuje výběr nejlepšího kandidáta, bylo zbytečné. Ve skutečnosti by bylo zbytečné konat výběrové řízení, pokud by tato důvěra byla rozhodujícím prvkem.

III – Opravný prostředek

17. Žalobkyně uvádí čtyři důvody opravného prostředku.

18. Prvním vytýká soudcům prvního stupně, že nenapravili protiprávní provádění pohovorů kandidátů se členy nizozemské delegace

20. Třetí důvod vychází z článku 12 pracovního řádu a z pojmu služební zájem, který nebyl ve sporném rozsudku uznán, protože podle žalobkyně p. B. nebyl nejschopnějším kandidátem, pokud srovnáme zkušenosti kandidátů. Toto ustanovení zavazuje zaměstnat kandidáta, který má nejvyšší kvalifikaci. Zkušenosti vybraného kandidáta nesmí být „dostatečné“, ale zkrátka „nejlepší“.

21. Konečně čtvrtým důvodem C. Hectors vytýká Soudu prvního stupně, že se dopustil nesprávného právního posouzení při použití zásady rovného zacházení. Má totiž za to, že znakem uvedené nerovnosti je skutečnost, že byla těhotná a že parlamentní skupina si vybrala jediného muže na seznamu vhodných kandidátů, který byl kromě toho poslední v pořadí s výsledkem skoro o 20 bodů nižším, než byl její. Žalobkyně prokázáním porušení článku 12 vnitřních pravidel a porušení služebního zájmu a prokázáním nesprávného posouzení, protože žádost p. B. byla přijata, má za to, že sporný rozsudek porušuje zásadu rovného zacházení, jelikož Soud prvního stupně nepožadoval po Evropském parlamentu, aby prokázal, že jeho výběr nebyl založen na diskriminačním záměru.

a druhým žalobním důvodem a pokud bude třeba vyhovět jednomu z nich, bylo by zbytečné posuzovat další, jejichž přezkoumání by se pak mohlo provést jen podpůrně.

23. První část žaloby C. Hectors představuje skutečný zájem, protože se zaměřuje na rozšíření rozhodovací pravomoci, kterou administrativa požívá, když přijímá dočasné zaměstnance. Lépe pochopíme podstatu systému, když si osvojíme, co dočasné zaměstnance charakterizuje.

IV – Posouzení žaloby

1. Několik předběžných poznámek o dočasných zaměstnancích a jejich zaměstnání

A – První dva žalobní důvody

22. Námitky C. Hectors jsou dvojí povahy. První dvě se týkají formy sporného rozsudku, zatímco poslední dvě se vztahují k samotnému obsahu napadeného rozhodnutí. Je třeba se zabývat nejdříve prvním

24. Z článku 283 ES (dříve článek 212 Smlouvy o ES⁷) vyplývá, že zaměstnanci Společenství jsou tvořeni úředníky a zaměstnanci, což orgánům nebrání, aby

7 – Článek 212 Smlouvy o ES, který byl zrušen čl. 24 odst. 2 smlouvy zřizující jedinou Radu a jedinou Komisi Evropských společenství ze dne 9. dubna 1965 (tak jako byl zrušen článek 186 Smlouvy o ESUO), tehdy doslovně převzal čl. 24 odst. 1 druhý pododstavec. Tento legislativní úkon byl uskutečněn Amsterdamskou smlouvou (článek 6, bod 71).

popřípadě použily jiné formy zaměstnání zaměstnanců, pokud se má čelit konjunkturním potřebám⁸.

25. Kategorie zaměstnanců zahrnuje čtyři podkategorie, tedy dočasné zaměstnance, pomocné zaměstnance, místní zaměstnance a zvláštní poradce (článek 1 pracovního řádu)⁹. Doktrína upozornila na to¹⁰, že je nemožné pro každou administrativu plnit své poslání pouze s řádnými zaměstnanci kvůli nevyhnutelnému nárůstu práce, který je zapříčiněn okolnostmi nebo naprostou nutností příležitostně spolupracovat s lidmi, kteří mají zvláštní kvalifikaci nebo znalosti, odborníky, kteří zpravidla netvoří rámec obecné veřejné služby.

26. V průběhu let zaměstnanci nabylí na důležitosti a nyní zastávají stejně stanovená

místa jako úředníci¹¹. Vykonávají podobné funkce a účastní se činností v samotném středu Společenství tak, že se stírá hranice, která odděluje jedny od druhých¹². Nicméně zůstává neměnná hranice, kterou prvně jmenování stále nemohou překročit, a to kontinuita zaměstnání. Zatímco úředníci jsou jmenováni doživotně¹³, zaměstnanci nepožívají této pracovní jistoty.

27. Postavení „dočasného zaměstnance“ zahrnuje nejrůznější možnosti. Vedle zaměstnanců, kteří obsazují dočasné místo, existují další, kteří jsou jmenováni za účelem dočasného obsazení stálých pracovních míst. Jsou to i ti zaměstnanci, kteří pracují ve službě členů orgánů nebo jejich skupin (článek 2 pracovního řádu). Tato poslední kategorie je charakteristická nejen dočasností funkce, ale také důvěrou, která charakterizuje vztahy mezi zaměstnancem a jeho zaměstnavatelem.

8 — Mohou být zaměstnáni i zaměstnanci, kteří spadají do kategorie nazvané „externí zaměstnanci“. Tato kategorie, na kterou se nepoužije ani služební řád ani pracovní řád, se sama dělí na dvě skupiny. První obsahuje vyslané národní experty, korespondenty, hostující vědce a stážisty, na které se uplatní zvláštní právní úprava každé instituce. Druhá skupina je upravována soukromým právem a zahrnuje zejména osoby přijímané v rámci pracovní smlouvy, smlouvy o dílo a pracovníky na výpomoc přijímané v rámci smluv, které jsou uzavřeny se společnostmi na sezónní práce.

9 — Návrh nového nařízení Rady, které mění služební a pracovní řád [COM(2002) 213 konečný], nově zavádí podkategorie „smluvní zaměstnanec“.

10 — Fuentetaja Pastor, J. A., *Función pública comunitaria*, Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales SA, Madrid-Barcelona 2000, s. 50.

11 — Pro definování pojmu „úředník“ článek 1 služebního řádu mluví o stálých zaměstnancích. Dočasní nebo pomocní zaměstnanci také mohou být zaměstnáni za účelem dočasného obsazení takových míst, jak uvádí čl. 2 písm. b) a d) a čl. 3 písm. b) pracovního řádu. Penaud, J., v „La fonction publique des Communautés européennes“, *Problèmes politiques et sociaux*, La Documentation française, č. 617, Paříž, 13. října 1989, s. 11, upozornil na to, že zaměstnání dočasného zaměstnance nelze vysvětlit skutečností, že obsadí prozatímní místo; pokud je to takový případ, může být dočasně přijat za účelem obsazení stálého místa.

12 — Fuentetaja Pastor, J. A., op. cit. s. 44.

13 — Článek 1 prvního pododstavce služebního řádu stanoví, že: „Úředníkem Společenství se rozumí jakákoli osoba, která byla jmenována [...] na místo zaměstnance jednoho z orgánů Společenství [...]“. Ve společném znění s pravidly pracovního řádu, který omezuje dobu trvání smluv uzavřených se zaměstnanci, tento článek potvrzuje, že hlavní rys postavení úředníka jsou trvalost pracovního místa a jeho stabilní obsazení.

28. Rozdíl mezi úředníky a zaměstnanci, zejména dočasnými zaměstnanci, není ani tak v povaze funkcí, které první a druhí vykonávají, ale v povaze vztahu, který je spojuje s administrativou¹⁴. Proto se pravidla služebního řádu (články 11 až 26), která stanoví práva a povinnosti úředníků, použijí zároveň i na dočasné zaměstnance pouze s úpravou, kterou vyžaduje prozatímní charakter zaměstnání.

29. Pracovní řád nestanoví žádný postup pro přijímání dočasných zaměstnanců. Nicméně skutečnost, že neurčité trvání smlouvy se někdy blíží k doživotnímu trvání, vedla Komisi¹⁵ k tomu, že podřídila výběr určitých kategorií náležitostem podobným těm, které se používají pro úředníky. V takovém případě Komise vyhlásí obecné podmínky k přijetí a charakteristiky nabízeného zaměstnání a sleduje postup považovaný za výběrové řízení založený na prokazování schopností, během kterého zasahuje poradní výbor

s pravomocí podávat návrhy orgánu uzavírajícímu smlouvy¹⁶. Evropský parlament převzal tento model, včetně případů, kdy se jedná o důvěryhodné zaměstnání jako takové, které je jádrem tohoto sporu.

30. Pracovní řád tedy neobsahuje žádné ustanovení, které zavazuje následovat postup zavedený pro přijímání dočasných zaměstnanců, ale pokud orgán přijme ustanovení v rámci výkonu organizační pravomoci, musí je pečlivě dodržovat, aby vybral osobu „s co nejvyšší mírou schopnosti, výkonnosti a bezúhonnosti“ (čl. 12 odst. 1 pracovního řádu).

31. Jelikož se jedná o funkce jako ty, které jsou předmětem tohoto řízení a které jsou charakterizovány zvláštním poutem důvěry mezi stranami, orgán uzavírající smlouvy požívá při výběru nejlepšího kandidáta široké diskreční pravomoci, kterou přesto není třeba zaměňovat za svévoli. Od okamžiku, kdy je zaměstnání nabídnuto a kdy se představí více kandidátů, kteří mají požadovanou kvalifikaci, rozhodnutí není zcela svobodné a řídí se určitými podmínkami, které je nutné v tomto případě zkoumat.

14 — Pojem „veřejná služba Společenství“ by se nicméně měl omezit na úkoly řízení, koncepce, kontroly, výkladu a vykonávání politik Evropské unie uskutečňovaných zaměstnanci ve stálém režimu buď nastalo nebo dočasně z důvodu povahy poslán tak, že provozní pracovníci, jejichž přínos je čistě vedlejší, by mohli být podřízeni rozdílnému režimu, který je bližší institucím pracovního práva. Návrh výše uvedeného nového nařízení, které mění služební a pracovní řád, zčásti sleduje tuto myšlenku vytvořením postavení „smluvního zaměstnance“ pro manuální, služební a podpůrné činnosti (čl. 3 odst. 1 první pododstavec).

15 — Evropská komise (DG IX, Generální ředitelství pro personál, náborové oddělení), *Průvodce pro členy výběrových komisí a výborů*, říjen 1996, s. 9 a 10).

16 — V každém případě postupy přijímání úředníků nejsou použitelné jako takové pro dočasné zaměstnance, jak to připomenul Soud prvního stupně v rozsudku ze dne 20. září 2001 ve věci Coget a další v. Účetní dvůr (T-95/01, Recueil FP, s. I-A-191 a II-879, bod 56, který připomíná bod 94 rozsudku, proti kterému je veden tento opravný prostředek).

2. Individuální pohovor v rámci postupu přijímání za účelem obsazení místa založeného na důvěře

32. Ačkoliv je diskreční pravomoc orgánu uzavírajícího smlouvy široká, neumožňuje mu odchytil se od stanoveného rámce¹⁷. Na základě *adage paterelegem quam ipse fecisti* žalobkyně tvrdí, že orgán se musí řídit zákonem, který dal sám sobě, a nemůže se vyhnout důsledkům svých vlastních aktů.

33. Lze tedy kritizovat opomenutí náležitosti, která byla stanovena, nebo rozšíření o jinou náležitost, která nebyla stanovena v přijatém postupu. Jak jsem měl možnost zdůraznit ve věcech, které vedly k rozsudku Aalborg Portland a další v. Komise¹⁸, formální nedostatky nemají vlastní život, který je oddělený od podstaty sporu. Nesprávný procesní postup způsobuje neplatnost rozhodnutí, pokud brání vydání rozsudku k tomuto rozhodnutí nebo vede k rozsudku nesprávnému ve své podstatě. To je důvod, proč článek 230 ES (dříve článek 173 Smlouvy o ES) odkazuje na „porušení podstatných náležitostí“, když definuje pravomoci Soudního dvora

v žalobě na neplatnost. Jakékoli porušení výběrového řízení tudíž není dostačující: musí se jednat o chybu, která poškozuje cíl tohoto postupu, což je zajištění zákonnosti, správnosti a účelnosti rozhodnutí za účelem ochrany práva příslušných osob, aby přijatá osoba byla nejkompetentnější, a aby všichni kandidáti soutěžili za stejných podmínek.

34. Návrh C. Hectors ztrácí opodstatněnost, jelikož individuální pohovory, ke kterým byli tři vybraní kandidáti pozváni, ačkoli byly na hraně pravidel oznámení o výběrovém řízení, neměly žádný vliv na zaměstnání nejkompetentnějšího kandidáta pro vykonávání funkcí nabízeného místa a nic nenasvědčuje tomu, že pokud by nedošlo k těmto pohovorům, byla by to ona, komu by byla dána přednost. Tyto pohovory jí nezpůsobily více újmy ve srovnání s ostatními nebo nezmenšily její šance, protože u každého z nich se jednalo o předvídatelnou náležitost z důvodu povahy místa, o které se ucházeli.

17 — Viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 21. dubna 1983, Ragusa v. Komise (C-282/81, Recueil, s. 1245, bod 18) týkající se zavedení předběžného poradního řízení přijímacího výboru ze dne 7. února 1990; ze dne 7. února 1990, Culin v. Komise (C-343/87, Recueil, s. I-225, bod 9), pokud jde o podmínky vstupu na volné místo; a ze dne 17. ledna 1992, Hochbaum v. Komise (C-107/90 P, Recueil, s. I-157, bod 9) ohledně podmínek předložení žádosti.

18 — Rozsudek ze dne 7. ledna 2004 (C-201/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123).

35. Navíc sporná zkouška je nejen opodstatněná a přiměřená, ale je navíc rozumná, jelikož důvěrný vztah se členy PPE-DE je podstatnou součástí volného místa. Není tedy přehnané nebo nesprávné provádět

pohovor mezi členy nizozemské politické skupiny a třemi vybranými osobami, protože úspěšný uchazeč bude muset při své práci úzce spolupracovat s těmito členy Parlamentu.

36. Soud prvního stupně neporušil zásadu zákonnosti, právní jistoty nebo proporcionality, když prohlásil, že orgán uzavírající smlouvu nepřekročil hranice své diskreční pravomoci stanovit postup tím, že organizoval individuální pohovory, které nebyly uvedeny v oznámení o výběrovém řízení. První důvod opravného prostředku musí být tudíž zamítnut.

37. Rozsudky, kterých se dovolává C. Hectors, nejsou tedy pro jí sledované účely relevantní. Rozsudek, který vydal Soud prvního stupně ve věci Coget a další v. Účetní dvůr a který jsem citoval výše, stanoví konkrétně příklad, který je ve srovnání s jejím případem zcela opačný: žalobci chtěli konkrétně zachovat vyměňování oznámení při postupu, pro který nebyl takový důkaz *a priori* relevantní. Ve svém rozsudku Soud prvního stupně uznal, že orgán uzavírající smlouvu není povinen vést pohovor s kandidáty, pokud taková náležitost není uvedena ve stanoveném zákonném rámci (body 136 a 137), ale dodal, že nic nebrání tomu to udělat. Již citovaný rozsudek Ragusa v. Komise a rozsudek Parlament v. Volger¹⁹

nejsou také relevantní v tomto ohledu, co se týče opomenutí stanovených náležitostí v oznámení o výběrovém řízení. V první věci totiž náležitost údajně opomenutá takovou ve skutečnosti nebyla (body 4, 5 a 18) a ve druhé věci individuální pohovor, podstatná součást ocenění hodnot, nebyl umožněn v případě jednoho kandidáta, ale došlo k němu u ostatních (body 8 až 16), takže to není v podstatě ani tak tento nedostatek, ale diskriminace, která byla *ratio decidendi*. Relevantní nejsou konečně ani rozsudky Pappas v. Výbor regionů²⁰ a Robinson v. Evropský parlament²¹, kterých se dovolávala C. Hectors během jednání na podporu svého návrhu a které se týkají nezákonného postupu způsobeného chybou, tedy konkrétně druhého pohovoru s kandidáty a zrušení zkoušky, která srovnává jejich hodnoty.

38. Kromě toho není možné Soudu prvního stupně vytknout, že zdůvodnil opodstatněnost individuálního pohovoru tím, že připomenul význam vzájemné důvěry, tudíž soud neporušil rovnost účastníků řízení předložením argumentu, který obhájce nevedl. Naproti tomu se pouze omezil v souladu se zásadou *iusnovit curia* přímo zvážit jednu ze skutečností, která definuje

20 — Rozsudek ze dne 18. září 2003 (T-73/01, Recueil FP, s. I-A-207 a II-1011).

21 — Rozsudek ze dne 21. ledna 2004 (T-328/01, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí).

19 — Rozsudek ze dne 9. prosince 1993 (C-115/92, Recueil, s. I-6549).

kategorii dočasných zaměstnanců na základě čl. 2 písm. c) služebního řádu.

3. Odůvodnění rozhodnutí

39. Soud prvního stupně prohlásil, že vzhledem k povaze nabízeného místa se odůvodnění může vztahovat jen na zohlednění zákonných podmínek, kterým je podřízena správnost postupu jmenování (bod 41).

40. Nelze nic namítat proti tomuto tvrzení za podmínky, že nezapomeneme, že se zde jedná pouze o minimální hranice, kterým jsou veřejné moci podrobeny na základě povinnosti zdůvodnit svá rozhodnutí, jestliže rozhodnutí mají vliv na práva a zájmy někoho jiného. Článek 25 služebního řádu použitelný na dočasné zaměstnance na základě článku 11 pracovního řádu jim stanoví povinnost odůvodnit rozhodnutí s negativním výsledkem pro příjemce. Charta základních lidských práv Evropské unie²² dává nový rozměr výkladu tohoto ustanovení od doby, kdy mezi práva občanů Společenství na řádnou správu zařadila povinnost odůvodnění (čl. 41 odst. 2 třetí pododstavec).

41. Rozhodnutí vyřadit kandidáta a jmenovat jiného je znakem vážnosti této povahy, a proto musí být nepochybně odpovídajícím způsobem odůvodněna. Stejným způsobem je toto chápáno judikaturou Společenství, podle které musí být odůvodněny stejné akty, přinejmenším pokud jejich předmětem je zamítnutí žádosti, kterou podal vyřazený kandidát²³.

Rozsah této povinnosti záleží na okolnostech každého projednávaného případu, protože jejím cílem je umožnit soudci zkontrolovat zákonnost napadeného rozhodnutí, vyloučit formální výrazy, stylové doložky a abstraktní vyjádření bez přímého spojení s okolnostmi věci, pokud je třeba poskytnout informace příslušné osobě, které jsou důležité pro zákonnou ochranu jejich práv²⁴, neboť, jak jsem již uvedl při jiné příležitosti²⁵, odůvodnění není zdvořilostní formule ani zvyklost, ale především racionální faktor při výkonu moci, který nejen ulehčuje kontrolu moci, ale zasahuje zároveň jako prvek předcházející svévoli a sloužící jako nástroj ochrany.

23 — Výše uvedený rozsudek *Parlament v. Volger*, body 22 a 23.

24 — Viz rozsudky ze dne 28. května 1980, *Kuhner v. Komise* (C-33/79 a C-75/79, Recueil, s. 1677, bod 15); ze dne 14. července 1983, *Nebe v. Komise* (C-176/82, Recueil, s. 2475, bod 21); ze dne 21. června 1984, *Lux v. Účetní dvůr* (C-69/83, Recueil, s. 2447, bod 36), a ze dne 13. prosince 1989, *Prelle v. Komise* (C-169/88, Recueil, s. 4335, bod 9).

25 — Viz bod 19 stanoviska, které jsem přednesl dne 14. června 2001 ve věci *Itálie v. Rada* (C-120/99), kterou Soudní dvůr rozhodl dne 25. října stejného roku (Recueil, s. I-7997).

42. V tomto ohledu jsou nedostatečná vysvětlení, která orgán uzavírající smlouvu, poté, co mlčel²⁶, poskytl C. Hectors, aby vysvětlil své rozhodnutí přijmout p. B., ačkoliv byl posledním na seznamu vhodných kandidátů předloženým ad hoc výborem. Obecný odkaz na použitelná ustanovení nebo tvrzení o neexistenci závaznosti návrhu nevysvětlují přesně důvody výběru, a nesplňují tedy požadavky, které musí každé odůvodnění z hlediska svého účelu splňovat.

rozhodnutí, tím že mu předloží svůj názor nebo mu dodá takový návrh, jenž zajistí větší striktnost při jmenování, tak se názor takového orgánu uvede jako jeden z faktorů, na kterých tento orgán zakládá své vlastní posouzení kandidátů²⁸, takže pokud se odchýlí od postoje výboru, je povinen zdůvodnit své rozhodnutí²⁹.

43. Jak jsem zdůraznil výše, každý orgán disponuje širokou autonomií při organizování výběrových řízení dočasných zaměstnanců a při výběru nejvhodnějšího kandidáta. Při výkonu tohoto organizačního práva může jmenovat výběrovou komisi, která je příslušná zkoumat schopnosti a dovednosti kandidátů podle požadavků místa, nebo jí poskytnout řešení. Když takto orgán uzavírající smlouvu jedná, vůbec neztrácí svou diskreční pravomoc výběru²⁷. Z judikatury Společenství vyplývá, že pokud nějaký orgán zřídí orgán takovéto povahy, jehož úkolem má být zjednodušování jeho

44. Soud prvního stupně rozšířil působnost této judikatury, kterou stanovil ve vztahu k povýšení úředníků, na přijímání dočasných zaměstnanců, když měl za to, že jak v prvním, tak ve druhém případě se jedná o srovnání schopností více kandidátů, jak to upřesnil v rozsudku Pierrat v. Soudní dvůr³⁰, kdy se měl vyjádřit k případu, v kterém se přijatý kandidát nevyskytoval na seznamu vhodných kandidátů. Povinnost odůvodnit výběr kandidáta je také nutná, pokud, jak tomu bylo u pojednávaném případě, orgán upřednostní jednoho z vybraných kandidátů bez toho, aniž by zohlednil pořadí, které mu bylo navrženo.

26 — V rozsudku *Parlament v. Volger* Soudní dvůr rozhodl, že pokud orgán oprávněný ke jmenování není obecně povinen odpovědět na stížnost, není tomu tak, když sporné rozhodnutí je postíženo nedostatkem odůvodnění (bod 23), jehož krajní formou je mlčení.

27 — V rozsudku, který Soud prvního stupně vydal dne 17. listopadu 1998 ve věci *Fabert-Goossens v. Komise* (T-217/96, Recueil FP, s. I-A-607 a s. II-1841), připomenul, že instituce disponují velmi širokým prostorem pro uvážení, když vybírají mezi kandidáty uvedenými na seznamech vhodných kandidátů, v tom smyslu, že pokud již výběrové řízení začalo, nejsou povinny zajistit, že řízení skončí obsazením volného místa, ani zohledňovat přesné pořadí vybraných kandidátů (bod 28).

28 — Viz rozsudek ze dne 9. července 1987, *Hochbaum a Rawes v. Komise* (C-44/85, C-77/85, C-294/85 a C-295/85, Recueil, s. 3259, bod 16).

29 — Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 30. ledna 1992, *Schönherr v. Hospodářský a sociální výbor* (T-25/90, Recueil, s. II-63, bod 29).

30 — Rozsudek ze dne 26. ledna 1995 (T-60/94, Recueil FP, s. I-A-23 a II-77, body 36 a 38).

45. Nic nezavazuje orgán uzavírající smlouvu, aby přijal návrh, který mu byl předložen, ale pokud se od něho odchýlí, musí uvést své argumenty. Je povinen tak učinit především proto, že vše nasvědčuje tomu, že seznam, který mu byl předložen poradním orgánem, odráží vhodnost každého kandidáta vykonávat nabízené zaměstnání v souladu s článkem 12 pracovního řádu, podle kterého se přijímají za dočasné zaměstnance osoby mající „nejvyšší míru schopností, výkonnosti a bezúhonnosti“; dále je musí uvést, protože ostatní kandidáti, zejména ti, kteří se umístili lépe než úspěšný kandidát, mají právo vědět důvody, na základě kterých byl vybrán kandidát, kterého výběrová komise nepovažovala za nejvhodnějšího.

46. Tato povinnost odůvodnění je ještě nutnější ve věci, jako je věc v projednávaném řízení, kdy orgán doplnil náležitost, která původně nebyla stanovena, tedy individuální pohovor s členy parlamentní skupiny, se kterými by měl kandidát pracovat. Pokud je skutečně logické doplnit takovou zkoušku do řízení z důvodu povahy zaměstnání, bylo by právě tak logické, jelikož neexistuje žádný písemný důkaz o jejím obsahu, upřesnit, zda rozhodnutí přijmout p. B., jenž se umístil na seznamu vhodných kandidátů sestaveném výběrovou komisí s velkým odstupem za ostatními kandidáty, bylo ovlivněno dojemem, který udělal na nizozemské poslance parlamentní skupiny v průběhu individuálních pohovorů, a poskytnout k tomu vhodná vyjádření.

47. Daleko od toho, aby jednal tímto způsobem, Evropský parlament nejprve mlčel, aby poté dodal žalobkyni, která požadovala vysvětlení, stereotypní a obecné odpovědi, a poskytl tak v průběhu řízení pouze opožděné a neúčinné odůvodnění. Nesplnil tak povinnost odůvodnit své rozhodnutí. Jelikož Soud prvního stupně dospěl k jinému závěru, dopustil se ve svém rozsudku chyb, které uváděla C. Hectors ve svém druhém důvodu opravného prostředku, takže rozsudek musí být zrušen.

B – Podpůrné posouzení třetího a čtvrtého důvodu opravného prostředku

48. Za předpokladu, že Soudní dvůr by měl za to, že napadené administrativní akty jsou platné, a že se tudíž Soud prvního stupně nedopustil žádného právního omylu, další dva důvody opravného prostředku, které směřují proti samotnému meritu rozhodnutí, musí být také zamítnuty.

49. Následující úvahy vycházejí z předpokladu, že vzhledem k tomu, že

přijaté akty jsou správně odůvodněny, žalobkyně a soudy Společenství znají důvody sporných aktů. Žalobkyně je mimo jiné schopna vykonávat svá práva obhajoby a soud svou soudní pravomoc.

svého prostoru pro uvážení, když upřednostnil p. B. z toho důvodu, že jeho životopis prokázal, že má dostatečnou zkušenost v oblasti zemědělství a lesnictví (bod 72, 74 a 76).

1. „Nejlepší“ žádost

50. Třetí důvod vychází z porušení článku 12 služebního řádu a z porušení služebního zájmu. Žalobkyně se domáhá, aby soud Společenství jednal jako výběrová komise a dostal se tak do pole působnosti, které mu je v zásadě zakázáno jak v prvním, tak v odvolacím stupni.

51. Soud prvního stupně připomenul (v bodě 69 rozsudku), že nemůže svým posouzením schopností kandidátů nahradit posouzení orgánu uzavírajícího smlouvy a že zkoumání, ke kterému má přistoupit, se omezuje na otázku, zda přijetí jeho rozhodnutí zůstává v rozumných mezích a zda nepoužil svou pravomoc zjevně nesprávným způsobem, tedy v projednávaném případě bez překročení

52. Tím, že trvá na stejné úvaze dnes, když vytýká Soudu prvního stupně, že nejednal, jak očekávala, C. Hectors se domáhá, aby Soudní dvůr vstoupil do role administrativy a prosadil své rozhodnutí proti rozhodnutí orgánu uzavírajícího smlouvy. Ve skutečnosti opakovaním, že její žádost byla lepší než p. B., se domáhá, aby porovnal hodnoty dvou kandidátů prostřednictvím posouzení sporných skutkových okolností, což není v řízení před odvolacím soudem možné³¹.

53. V jiné oblasti, ale úzce spojené s tou v projednávaném případě (tedy povýšení úředníků), Soudní dvůr uznal, že administrativa je oprávněna provést srovnávací zkoušku hodnoty kandidátů a vybrat toho, který se na základě svých schopností a vzhledem k posláním, které bude pověřen vykonávat, ukáže jako nejschopnější pro obsazení volného místa³², a že soudy nemo-

31 — Každý ví, že pouze Soudní dvůr může napravit porušení práva, kterého se dopustil Soud prvního stupně, ale že nikdy nemůže stanovit skutkový stav, kromě přezkumu právní kvalifikace (viz rozsudky ze dne 21. června 2001, Moccia Irme a další v. Komise, C-281/99 P až C-282/99 P, Recueil, s. I-4717, bod 78; ze dne 10. července 2001, Ismeri Europa v. Účetní dvůr, C-315/99 P, Recueil, s. I-5281, bod 19, a již uvedený rozsudek ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, body 47 až 49).

32 — Viz bod 3 stanoviska, které přednesl generální advokát Tesouro dne 15. října 1991 ve věci Hochbaum a Rawes v. Komise, jehož rozsudek jsem již citoval výše.

hou nahradit vlastním posouzením kvalifikací a schopností kandidátů posouzení administrativy³³.

pochybných kritérií, které by byly v rozporu se zásadou rovného zacházení.

54. Za těchto podmínek Soudní dvůr nemůže vytknout Soudu prvního stupně, že porušil článek 12 pracovního řádu, když potvrdil rozhodnutí, na základě kterého nebyl přijat nejspolešnější kandidát.

56. Proto těhotenství žalobkyně, znalost jejího stavu a poslední místo v pořadí nakonec přijatého kandidáta na seznamu vhodných kandidátů, kde byl jediným mužským kandidátem, nenesou znaky jednání rozlišujícího mezi pohlavím, které by Evropský parlament měl napravit³⁴.

V – Rozsudek Soudního dvora

2. Přístup k veřejné službě bez diskriminace mezi muži a ženami

55. Zamítnutí čtvrtého důvodu vyplývá z předešlého neúspěšného důvodu. Když jsme vyloučili to, že Soud prvního stupně tím, že považoval jmenování p. B. za platné, porušil článek 12 pracovního řádu a zásadu služebního zájmu, není už důvod tvrdit, že šlo o diskriminaci. Pokud příslušný orgán, určený na základě právního řádu k rozhodování, vykonává řádně své pravomoci a vybral vhodnou osobu na nabízené místo, je zjevné, že se nerozhodl na základě

57. Pokud vyhovíme druhému důvodu opravného prostředku, je třeba zrušit napadený rozsudek. Po jeho zrušení musí Soudní dvůr v souladu s čl. 54 odst. 1 Statutu Soudního dvora rozhodnout ve věci, pokud má skutečnosti nezbytné ke svému rozhodnutí.

33 — Výše uvedený rozsudek Ragusa v. Komise, bod 13, a rozsudek ze dne 3. dubna 2003, Parlament v. Samper (C-277/01 P, Recueil, s. I-3019, bod 35).

34 — Od rozsudku ze dne 7. června 1972, *Sabbatini v. Parlament* (C-20/71, Recueil, s. 345), Soudní dvůr uznal nutnost zajistit rovnost mezi pracovníky Společenství mužského a ženského pohlaví, zásady, která nezahrnuje jen použití pravidel uvedených v článku 119 smlouvy o ES (články 117 až 120 smlouvy o ES nahradily články 136 ES až 143 ES), ale také uskutečnění těchto pravidel, které se nacházejí ve směrnících Společenství, jež byly přijaty v této oblasti, jak to stanovil rozsudek ze dne 20. března 1984, *Razzouk a Beydoun v. Komise* (spojené věci C-75/82 a C-117/82, Recueil, s. 1509). Směrnice Rady 97/80/ES ze dne 15. prosince 1997, o důkazním břemenu v případech diskriminace na základě pohlaví (Úř. věst. L 104, s. 6; Zvl. vyd. 05/03, s. 264) a směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79), stanoví v první jmenované směrnici v čl. 4 odst. 1 a v čl. 10 odst. 1 druhé směrnice, že pokud žalobce předloží skutečnosti nasvědčující tomu, že došlo k diskriminaci, přísluší odpůrci prokázat, že nedošlo k porušení uvedené zásady.

58. Jak tvrdila C. Hectors v průběhu jednání, napadené administrativní akty jsou nedostatečně odůvodněné a tento nedostatek odůvodnění brání soudu Společenství vykonat, jak by bylo třeba, přezkum, který mu náleží, protože na základě nedostatečného odůvodnění nezohledňuje důvody, které vedly orgán uzavírající smlouvy k odchýlení se od stanoviska výběrové komise. Není tedy schopen posoudit, zda článek 12 pracovního řádu byl zkrátka a dobře porušen nebo zda byla porušena zásada rovnosti mezi pohlavími ohledně přístupu k veřejné službě Společenství.

59. Konečně jediné řešení, které se nabízí, spočívá ve zrušení jmenování p. B., jakož i rozhodnutí ze dne 28. května 2001, kterým byla zamítnuta žádost podaná C. Hectors. Není proto nutné se vyjadřovat ke sdělení, které jí předseda komise zaslal dne 31. ledna stejného roku v odpovědi na její žádost o informace; toto sdělení bylo jen pozdní a nedostatečně vysvětlení rozhodnutí.

60. Žalobkyně požaduje rovněž náhradu škody ve výši jednoho eura za majetkovou škodu a morální újmu, které jí byly způsobeny. Tento nárok je nicméně neodůvodněný a je na místě ho zamítnout, jelikož akty, na základě kterých je toto tvrzení založeno a které navrhuji Soudnímu dvoru zrušit,

neobsahují žádné záporné posouzení jejich schopností, které by bylo schopno ji v jakémkoli ohledu poškodit³⁵. Ostatně jí požadované zrušení lze považovat za vhodnou náhradu³⁶.

VI – K nákladům řízení v obou stupních

61. Částečné zamítnutí žaloby C. Hectors znamená rozdělení nákladů v souladu s čl. 87 odst. 3 prvního pododstavce jednacího řádu Soudu prvního stupně³⁷.

62. Náklady vzniklé v souvislosti s opravným prostředkem musí být uloženy Evropskému parlamentu v souladu s ustanovením čl. 122 prvního pododstavce ve spojení s čl. 69 odst. 2 první pododstavce jednacího řádu Soudního dvora³⁸.

35 — Viz v opačném smyslu body 27 až 29 výše uvedeného rozsudku Culin v. Komise.

36 — Viz výše uvedené rozsudky Hochbaum, a Rawes v. Komise, bod 22, a Culin v. Komise, bod 26. Lze také naléhnout do rozsudku ze dne 7. října 1985, Van der Stijl v. Komise (C-128/84, Recueil, s. 3281, bod 26).

37 — Kodifikované znění zveřejněno v Úř. věst. 2003, C 193, s. 41.

38 — Kodifikované znění zveřejněno v Úř. věst. 2003, C 193, s. 1.

VII – Závěry

63. Vzhledem k výše uvedeným důvodům navrhuji, aby Soudní dvůr:

- „1) přijal druhý důvod opravného prostředku podaný paní Chantal Hectors proti rozsudku pátého senátu Soudu prvního stupně vydaného 23. ledna 2003 ve věci Hectors v. Evropský parlament (T-181/01);
- 2) zrušil tento rozsudek;
- 3) částečně vyhověl návrhům C. Hectors a zrušil jmenování p. B. na místo pomocného správce pro nizozemský jazyk při skupině Evropské lidové strany a Evropských demokratů v režimu dočasných zaměstnanců (oznámení o výběrovém řízení č. G-453), jakož i rozhodnutí, kterým předseda této skupiny dne 28. května 2001 zamítl stížnost podanou žalobkyní proti tomuto jmenování;
- 4) zamítl ostatní návrhy opravného prostředku a
- 5) prohlásil, že každý účastník řízení ponese své vlastní náklady vzniklé v prvním stupni a uložil Evropskému parlamentu náhradu nákladů řízení vzniklých v souvislosti s opravným prostředkem.“